

TẬT ĐI LANG THANG

Trẻ có bệnh Down Syndrome (Hội chứng Down DS) đôi lúc ra khỏi nhà hay trường học đi chơi mà không cho cha mẹ, thầy cô hay, về sau trẻ tự động mất tính này lúc em lớn lên từ 10 đến 13 tuổi. Tuy nhiên trong lứa tuổi hay xảy ra thói quen đó thì cha mẹ lo lắng rất nhiều và áp dụng một số cách thức để phòng ngừa và bảo vệ cho con. Sau đây là những giải pháp để cha mẹ lựa chọn.

Đặt các ưu tiên để tạo môi trường an toàn.

- √ Bắt đầu với những nơi thường nhất và dễ xảy ra nhất như cửa dẫn ra vườn nhà hay đất trống.
- √ Nghỉ xem con sẽ làm gì, thay vì nghỉ như cha mẹ.
- √ Lập ranh giới rõ rệt.
- √ Dựng hàng rào quanh vườn.
- √ Ở nơi không có hàng rào, đặt ra lằn ranh rõ ràng để con đánh dấu ranh giới, thí dụ như một hàng gạch, đường có lằn sơn, hay cuối bãi cỏ. Các dấu mốc này phải dễ thấy và ít thay đổi.

Dùng máy báo động.

Dùng dụng cụ canh chừng và máy báo động là điều rất tốt, ta cần thử trước để biết chắc là máy kêu đủ lớn đánh thức người đang ngủ và nghe được khắp nhà.

- √ Đặt máy canh chừng trẻ sơ sinh (baby monitor) trong phòng của con ban đêm để đánh thức bạn dậy khi con đi ra lang thang ban đêm.
- √ Gắn hệ thống liên lạc trong nhà (intercom) để canh chừng một số phòng đặc biệt.
- √ Gắn hệ thống thương mại canh chừng như Care Track trong nhà và ngoài vườn.
- √ Gắn hệ thống báo động có thể cho bạn hay khi cửa ngoài mở ra.
- √ Gắn máy báo động không đặt tiền ở cửa hay dụng cụ khám phá vật di động.

Dùng khóa khi thích hợp.

Dùng loại cổng ngăn trẻ đi bậy khi thích hợp, và cha mẹ cần để ý xem con có thể trèo qua cổng hay không.

Chuyện quan trọng là khóa cửa dẫn ra ngoài nhà, hãy để ý tới loại khóa, chọn loại nào mà con không thể mở được, hay đặt ổ khóa cao hơn tầm tay của con. Có cha mẹ khóa cửa phòng ngủ của con lại khi trẻ có tật đi lang thang ban đêm, nếu vậy thì cha mẹ cần biết chắc là mình có thể vào ngay trong phòng khi có hỏa hoạn. Có nhiều loại khóa cửa hay dùng móc và khoen cũng được.

Khi gia đình đi xa.

Sau đây là những cách ngăn con đi lang thang và báo động những người khác ở chung quanh khi mang con đi xa.

- √ Dùng máy báo động xách tay gắn ở cửa phòng khách sạn. Cũng cần thử để biết chắc là máy kêu đủ lớn làm bạn thức giấc.
- √ Giới thiệu con với nhân viên khách sạn ở quầy tiếp tân, cho họ hay là con có thể đi lang thang.
- √ Nếu ngủ nhà bạn hữu thì xếp đặt với họ để bảo đảm là một số cửa khóa lại hay ngăn lại.
- √ Khi ở sân chơi công cộng hay chỗ tương tự, nói với con về ranh giới, cho con hay chỗ bạn ngồi để con tìm được bạn mau lẹ.

Trường học, nhà giữ trẻ, vườn trẻ và những nơi trông trẻ.

- √ Hỏi xem họ theo thể thức gì khi có trẻ đi lạc.
- √ Cửa ra vào các nơi này có khóa hay không ?
- √ Có hệ thống bạn bè trông chừng nhau hay không ?
- √ Tỷ lệ nhân viên với trẻ là bao nhiêu?
- √ Lập chương trình tập thói quen tốt như ở nhà, thí dụ thưởng cho trẻ khi em tuân theo luật mới.
- √ Xét tới việc có thêm một người lớn để lo mặt an toàn cho trẻ.

Xét tới chương trình về an toàn cho trẻ và nhận diện trẻ.

Những điều này đặc biệt quan trọng nếu con của bạn không thể hay không chắc sẽ nói cho người khác hay, kể cả cảnh sát, tên và địa chỉ của em. Vài biện pháp đối phó là:

- √ May hay ủi cho dính vào quần áo nhãn tên và địa chỉ.
- √ May hay ủi nhãn này vào miếng lót chỗ cột dây giày.
- √ Cho con mang thẻ căn cước.
- √ Cập nhật thông tin và có hình chụp lúc này của con.
- √ Giữ trong ví tay của bạn một thẻ căn cước của con và cho nhân viên an ninh ở thương xá và khu giải trí xem hình của con.
- √ Mua một vòng căn cước đeo tay hay vòng cổ.

Đăng bạ với cảnh sát địa phương và sơ cứu hỏa.

Nhiều sở cảnh sát và cứu hỏa có chương trình đăng bạ trẻ em và người lớn trong vùng mà bị khuyết tật.

- √ Hỏi sơ cứu hỏa vật gắn ở cửa sổ gọi là 'tot finder' nếu bạn khóa cửa phòng của con ban đêm.
- √ Giới thiệu con với nhân viên cứu hỏa và cảnh sát.
- √ Đề nghị chỉ dẫn nhân viên trong vùng cách nói chuyện với con.

Chỉ dẫn người khác về con bạn.

Cha mẹ càng cởi mở về việc con có thói quen đi lang thang chùng nào thì cộng đồng càng quan tâm chùng ấy khi thấy con bạn đi một mình.

- √ Khi đi xa, hãy tự giới thiệu bạn và con với nhân viên khách sạn.
- √ Tự giới thiệu mình và con với hàng xóm, cho họ hay bạn muốn họ làm gì nếu thấy con đi một mình.
- √ Giới thiệu con với người quản lý và nhân viên ở cửa hàng và nhà hàng mà bạn đến thường xuyên. Cho họ hay nên làm gì nếu thấy con bạn đi lang thang một mình.

Dạy cho con qui tắc trong nhà và kỹ năng về an toàn cá nhân.

Khi bạn thấy mình đã phòng ngừa đầy đủ những nơi có nguy hiểm cấp thời, hãy để thì giờ chỉ dẫn cho con việc bạn muốn con làm.

- √ Đặt ra qui tắc trong nhà rõ ràng. Mới đầu có luật giản dị, dán nó gần cửa dẫn ra ngoài và nhắc tới luật thường xuyên.
- √ Làm gương cho hành vi mà bạn muốn con có, nếu có luật là khi đi ra ngoài phải cho người khác hay, thì kêu mọi người trong nhà theo sát luật ấy. Nhớ luôn luôn cho con thấy mỗi khi bạn làm vậy.
- √ Đóng kịch với con về việc bạn muốn con làm, giúp con thực hành luật bằng cách đổi vai tồng.
- √ Dạy con nói tên và địa chỉ nhà khi đi lạc, hay cho người khác thấy thể căn cước của trẻ.
- √ Viết chuyện về luật trong nhà, dùng hình của con làm theo luật để tả câu chuyện.
- √ Lập ra chương trình khen thưởng khi con làm như ý bạn muốn. Điều này đặc biệt quan trọng khi bạn dạy luật mới, thí dụ như cho người khác hay khi con đi ra ngoài.
- √ Thường xuyên đi dạo tìm tòi với con.

Khi dạy con luật mới, nói sao cho con biết bạn muốn con làm gì. Đọc cùng với con những luật này thường xuyên, và giải thích luật muốn nói gì.

(Trích từ Newsletter, Autumn 2001 của DSA NSW)